Boom juridisch
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
E info@bjv.nl
I www.boomjuridisch.nl

EstateTip

Review

Afl. 2019-07

27 februari 2019

Pensioenopbouw in de tweede pijler door zelfstandigen. De witte pensioenvlek (IV)

In *EstateTip* Review 2010-02, 2016-23 en 2019-03 is eerder aandacht besteed aan personen die in loondienst zijn en geen tweedepijlerpensioen opbouwen: de zogeheten witte vlek/witte werknemers. Uit het verslag in die laatste *EstateTip* Review van het CBS-onderzoek naar de omvang van de witte vlek per december 2016 bleek dat van alle werknemers in de leeftijd tussen 21 jaar en 65 jaar en 6 maanden (6,5 miljoen personen) 13 procent wordt gekwalificeerd als 'witte werknemer'.

Die witte werknemers, maar ook de zzp'ers en andere zelfstandigen moeten zelf voor hun oudedagsvoorzieningen 'zorgen'. Dit kan door middel van vermogensvorming in het algemeen, langer doorwerken of via pensioenopbouw in de derde pijler. Deze 'oudedagsvoorzieningen' vallen niet onder de werking van de Pensioenwet (PW) en de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (Wvps). Vandaag aandacht voor twee andere aspecten die uit het CBS-onderzoek naar voren kwamen.

Het eerste aandachtspunt hangt samen met het feit dat de wereld niet zwart-wit is, en dat de populatie werkzame personen niet alleen uit óf zelfstandigen óf werknemers bestaat. Er zijn uiteraard ook personen die én in loondienst zijn én daarnaast werkzaam zijn als zelfstandige. Het CBS-onderzoek gaat ook dieper in op de pensioenvoorzieningen van deze categorie. In deze groep ligt het aandeel witte werknemers op 18 procent. Interessant en opvallend is dat het onderzoek uitwijst dat het aandeel witte werknemers het hoogst ligt bij werknemers wier partner zelf ook een witte werknemer is. In dat geval bouwt liefst 29 procent geen pensioen op in de tweede pijler. Qua leeftijdscategorie hebben we met name van doen met werknemers tussen de 35 tot 55 jaar. Het spreekt voor zich dat als beide partners geen pensioen in de tweede pijler opbouwen, de 'zaak' bij scheiding in evenwicht is, maar de verzorging bij overlijden is dan uiteraard wel een (extra) aandachtspunt.

Een tweede aspect betreft de cijfers over de tweede pijlervoorzieningen van zelfstandigen. Het gegeven dat iemand in 2016 als zelfstandige aan het werk was, betekent immers niet dat die persoon dit ook zijn hele werkzame leven is geweest. Het CBS heeft 867 duizend zelfstandigen onderzocht. Binnen deze groep had 77 procent enige pensioenaanspraak in de tweede pijler. De overige 23 procent van de onderzochte zelfstandigen heeft derhalve in 2016 geen enkele aanspraak in de tweede pensioenpijler.

De groep zelfstandigen zonder pensioenaanspraken in de tweede pijler is anders samengesteld dan die van de andere/reguliere witte werknemers (zie *EstateTip* Review 2019-03). Over de samenstelling van de groep witte zelfstandigen meldt het CBS:

‘Relatief gezien zijn zelfstandigen zonder pensioenaanspraken vaker: man (64 procent), van Nederlandse achtergrond (73 procent), alleenstaand (29 procent) of samen met een partner die ook zelfstandige is (28 procent), in bezit van hun eigen woning (65 procent), en een huishoudensvermogen van 100 duizend euro of hoger (53 procent). Van zelfstandigen die ook werkzaam zijn als werknemer (voornamelijk zelfstandige) ligt het aandeel zelfstandigen zonder pensioenaanspraken in de tweede pijler (9 procent, berekend op onafgeronde cijfers) duidelijk lager dan het soortgelijke aandeel binnen de gehele groep zelfstandigen (23 procent).’

Uit de cijfers blijkt maar weer eens dat het pensioenvraagstuk bij scheiding veel niet-standaardgevallen kent en dus extra aandacht vraagt bij besprekingen over huwelijkse voorwaarden, samenlevingscontracten en convenanten. Niet voor niets werd bij het verslag van de evaluatie van de Wvps (32043, 393) geconstateerd dat:

‘Uit de tussenstand van de evaluatie bleek dat de wet *beperkt gebruikt* wordt, te vaak nog *onbekend is bij* burgers en *scheidingsprofessionals* en dat de uitvoering voor verbetering vatbaar is.’ (Curs. FH)

En:

‘Daarnaast is [...] een brief verzonden aan de beroepsgroepen waarin is gevraagd om in de *beroepsopleidingen en de permanente educatie* nadrukkelijk aandacht te schenken aan de verdeling van pensioen bij scheiding en te bezien hoe dit *steevast onderdeel* uit kan maken van de onderwerpen *die een professional* in het kader van een *scheiding bespreekt*.’ (Curs. FH)

Tot volgende week!

mr. F.M.H. Hoens

ScholsBurgerhartSchols

Boomjuridisch

www.scholsburgerhartschols.nl www.boomjuridisch.nl

© 2019 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.